

Pakiet zabawek edukacyjnych dla starszych przedszkolaków

(do książki *Starsze przedszkolaki. Jak skutecznie je wychowywać i kształcić w przedszkolu i w domu*)

Pakiet zabawek edukacyjnych jest dopełnieniem książki *Starsze przedszkolaki. Jak skutecznie je wychowywać i kształcić w przedszkolu i w domu*. Niektóre treści mu towarzyszące Czytelnik znajdzie także w publikacji *Dziecięca matematyka – dwadzieścia lat później*. Książka przeznaczona jest dla dorosłych – rodziców i nauczycieli – zajmujących się dziećmi w przedszkolu i w domu. Pakiet zabawek edukacyjnych został opracowany dla dzieci, aby posługiwały się nim w zabawach, ćwiczeniach i sytuacjach zadaniowych. Do prowadzenia działalności pedagogicznej ze starszymi przedszkolakami wystarczy jedna książka dla dorosłego, ale musi być tyle pakietów zabawek, ile dzieci pod opieką nauczyciela.

Pakiet zawiera kolorowe kartonowe pomoce dydaktyczne. Każda pomoc ma takie nacięcia na krawędziach, że można ją wypchnąć palcami i kompletować. Kompletu trzeba włożyć do przezroczystych woreczków, najlepiej zamykających się. Pomoce można uporządkować tematycznie i przechowywać w pudełkach. W tych czynnościach mają pomagać dzieci, bo jest to świetna okazja do oglądnięcia i oswojenia się z pomocami dydaktycznymi. Potem, przed zajęciami, dorosły:

- sięgnie do odpowiedniego pudełka, wyłoży potrzebne pomoce;
- rozłoży je np. na tacach tuż obok dywaników, na których dzieci będą realizowały zabawy, zadania, ćwiczenia.

Woreczki z kompletami pomocy można też przechowywać w kartonowych teczkach, po jednej dla dziecka. Przed zajęciami dzieci odnajdą swoją teczkę, wybiorą odpowiedni komplet pomocy i położą obok swojego miejsca pracy. Po zajęciach każde dziecko włoży pomoce do woreczka, zamknie go i schowa w kartonowej teczce. Jeżeli dzieci będą dbać o pomoce, będzie można z nich korzystać nawet przez kilka lat.

Wykaz kompletów kartonowych pomocy dydaktycznych z krótką informacją, do czego są przeznaczone:

- **Komplet kartoników *Kolorowe domino* (s. 170-171)*.** Każdy z kartoników podzielony jest na dwie równe części, na których znajdują się figury geometryczne (koła, kwadraty, trójkąty) w czterech kolorach (czerwony, niebieski, żółty, zielony). Służą do zajęć, w których

* Dokładny opis zabaw z użyciem wymienionych pomocy dydaktycznych znajduje się w książce *Starsze przedszkolaki...* na s. 170-171. W dalszej części opisu numery stron podane w nawiasach odnoszą się zawsze do tej publikacji, chyba, że zaznaczono inaczej.

dzieci dobierają kartoniki w łańcuszki, tak aby przy stykających krawędziach były figury w podobnych kształtach i kolorach, np. czerwony trójkąt na jednym kartoniku i czerwony trójkąt na drugim kartoniku. W taki sposób można ułożyć wszystkie kartoniki. Komplet kartoników *Kolorowe domino* jest przydatny we wspomaganiu dzieci w coraz precyzyjniejszej klasyfikacji i można z niego wielokrotnie korzystać na zajęciach w domu i w przedszkolu. Dodam, że układanie kartoników w łańcuszki jest tak atrakcyjne, że dzieci lubią się nimi bawić poza zajęciami z dorosłymi.

- **Komplet kartoników *Domino z kropkami*** (s. 363). Są to kartoniki podobne do kamieni domina. Służą dzieciom do doskonalenia umiejętności rachunkowych, jeżeli będą je dobierały tak jak na zajęciach z edukacji matematycznej. Dzieci, gdy nabiorą wprawy, zadania z *Dominem z kropkami* traktują jak świetną zabawę.
- **Kartoniki z cyframi, symbolami liczb.** Jest ich tyle i zostały tak opracowane, że dzieci mogą je składać i oznaczać także liczby dwucyfrowe. Dzieci posługują się nimi, oznaczając liczbę policzonych obiektów.
- **Obrazki do klasyfikacji i obrazki do układania opowiadań** (s. 156-161; s. 171-176). Są to kartoniki, na których znajdują się realistycznie przedstawione pojedyncze obiekty. Komplet do klasyfikowania zawiera realistycznie przedstawione obrazki:
 - **postaci:** chłopiec, dziewczynka, pan, pani, dziadek, babcia, niemowlak;
 - **zwierząt:** mały niedźwiadek, duża niedźwiedzica, motyl, jeź, zajączek, wiewiórka, sarna, żyrafa, słoń, lew, hipopotam, zebra, żaba, ryba, inna ryba, żółw, bocian, wróbel, pszczoła, mucha, duży kot, kotek, piesek, inny piesek, koń, żrebak, krowa, cielak, baran, kogut, kura, paw, biedronka, krokodyl;
 - **budowli:** domek, blok mieszkalny, ul, buda dla psa, domek dla ptaków, karmnik, brama z napisem ZOO;
 - **roślin:** dąb, brzoza, świerk, drzewo z dziuplą, mak, stokrotka, lilia, bratek, jarzębina;
 - **przedmiotów:** kubek, łyżka, talerz, miska z wodą (dla psa), garnek, butelka ze smoczkiem, młotek, piła, cążki, nożyczki, miotła, szufelka do śmieci, wędka, koszyk na grzyby, zegar, misa;
 - **zabawek:** lalka, pajacyk, miś, inny miś, skakanka, piłka, inna piłka, balonik, inny balonik;
 - **pojazdów:** autobus, lokomotywa, wagon, inny wagon, samochód osobowy, ciężarówka, statek, samolot, wóz, hulajnoga, rower, motocykl, wózek dla lalek, wózek dla niemowlaka;
 - **owoców i warzyw:** jabłko, gruszka, pomidor, ogórek, banan, orzech włoski, orzech laskowy, cytryna, grzyb, inny grzyb, czereśnia, śliwka;
 - **pokarmów:** chleb, bułka, rogalik, ciastko, cukierek;
 - **ubrań:** spódniczka, spodnie, bluzka, koszulka, skarpetki, kurtka;
 - **mebli:** krzesło, fotel, stół, szafa, kanapa, stółek.

Dzieci dobierają obrazki według przyjętych reguł, tak aby: tworzyły pary (podobne i funkcyjne), łańcuszki (złożone z trzech obrazków sensownie dobranych) i kolekcje (np. ze względu na przeznaczenie). Kartoników jest sporo, gdyż są wielokrotnie stosowane w różnych sytuacjach zadaniowych, wspomagających dzieci w coraz precyzyjniejszej klasyfikacji. Ponadto dzieci mogą tworzyć rozbudowane opowiadania z kilku obrazków według wskazówek podanych w książce.

- **Obrazki przedstawiające urządzenia techniczne** (s. 262-275). Potrzebne są do realizacji zajęć z wychowania technicznego. Mają pomóc dzieciom w ustalaniu, na jakiej zasadzie działają urządzenia techniczne i w konstruowaniu niektórych modeli tych urządzeń.

- **Obrazki do historyjki obrazkowej** (s. 176-179). Na trzech z czterech obrazków są tak przedstawione scenki, aby można je było interpretować w dwóch znaczeniach:

- dorośli i dzieci kończą pakowanie walizek lub je rozpakowują;
- dorośli i dzieci wsiadają do pociągu lub wysiadają z niego;
- dorośli i dzieci stawiają namiot lub zwijają go;
- dorośli i dzieci siedzą przed namiotem, przy ognisku.

Z tych obrazków dzieci układają dwa opowiadania. Pierwsze na temat: rodzina pakuje się i jedzie pociągiem na biwak. Drugie opowiadanie jest odwrotnością poprzedniego: rodzina wraca pociągiem z biwaku do domu. Układanie takich historyjek pomaga dzieciom łączyć wydarzenia w sensowne ciągi, z odwracaniem kolejności wydarzeń.

- **Zestawy kartoników w określonym kształcie, kolorze i wielkości** (m.in. s. 329-330; 366-367; 377-379; 383-384). Kartoniki te mają zastosowanie w doskonaleniu umiejętności liczenia i rachowania, do ustalania równoliczności zbiorów, symulowania rozwiązania zadań tekstowych itp. Są to zestawy po:

- 14 kwadratów dużych (o boku 4 cm) i małych (o boku 2 cm);
- 12 trójkątów równobocznych dużych (o boku 4 cm), 30 trójkątów równobocznych średnich (o boku 3 cm) i 30 trójkątów małych (o boku 2 cm) ;
- 16 paseczków czarnych (o długości 5 cm i szerokości 1 cm każdy);
- 20 większych kółek (średnica 3 cm) i 50 mniejszych kółek (średnica 2 cm).

- **Komplety małych kartoników pomagających segregować obiekty według ich cech** (*Dziecięca matematyka...*, s. 105-117). Potrzebne są we wspomaganiu dzieci w coraz precyzyjniejszej klasyfikacji:

- jeden komplet przedstawia kształt figur geometrycznych;
- drugi komplet przedstawia cechy guzików (kształt i liczbę dziurek);
- trzeci komplet przedstawia kształt klocków do budowania;
- czwarty komplet przedstawia kolory (figur, guzików i klocków): zielony, niebieski, żółty, czerwony, czarny, brązowy i biały;
- piąty komplet przedstawia wielkość (figur, guzików i klocków): strzałka duża, strzałka mała.

- **Pomoce do układania gier i zabaw przez dzieci, dla dzieci.** Zostały opracowane, tak aby ułatwić dorosłemu prowadzenie zajęć, w trakcie których dzieci uczą się układać gry i wymyślają zabawy tematyczne. W *Pakiecie zabawek edukacyjnych dla starszych przedszkolaków* są trzy takie zestawy:

- **Pomoce do gry *Polowanie na tygrysa*** (s. 369 oraz *Dziecięca matematyka...*, s. 225-226):
 - a) chodniczek liczbowy składający się z szesnastu płytek ponumerowanych od 0 do 15, (chodniczek ten należy samodzielnie skleić z dwóch części, tak aby tworzyły jedną całość);
 - b) dwa paski papieru (w kolorze szarym) do zasłaniania części chodniczka;
 - c) kartoniki z cyframi: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

- **Pomoce do zabawy *Jedziemy windą w zaklęwanym domu* (s. 368-369):**
 - a) plansza do zabawy formatu A2 (dwunastopiętrowy dom, z zaznaczonymi piętrami i windą),
 - b) kartoniki przedstawiające mieszkańców zaklęwanego domu, którymi są Królewna Śnieżka, trzy misie, zielony krokodyl, dziewczynka – Czerwony Kapturek, czarodziej, Kot w butach, Myszka Miki, dwie małpki, cztery małe pieski,
 - c) napisy: *cukiernia, kino, kwiaciarnia*.
- **Pomoce do gry *Zbieramy owoce w sadzie* (*Dziecięca matematyka...*, s. 222-224) – plansza do gry formatu A1.**
- **Kartoniki pomagające dostrzec symetrię** (s. 383). Przedstawiają połowę sylwetki motyla, połowę płatka śniegu, połowę świerka, połowę wiaderka, połowę koła, połowę kwadratu (prostokąt), trójkąt prostokątny, trapez.
- **Geoplan sześciokątny** (s. 382-383): wykonany z grubszej tektury, o zaznaczonej sieci kwadratowej z wyciętymi otworkami – przez te otwory dziecko będzie mogło przeciągać okrągłe sznurowadła. Zajęcia z geoplanem pomagają dzieciom tworzyć intuicje geometryczne.
- **Obrazki do układania i rozwiązywania zadań z treścią** (s. 386-390), przedstawiające:
 - a) kotkę i dwoje kociąt,
 - b) samochody na parkingu: dwie taksówki (mają po cztery koła) i ciężarówka (ma sześć kół),
 - c) pusty półmisek,
 - d) drzewo bez liści,
 - e) dwa worki obwiązane u góry sznurkiem.
- **Komplet małych kartoników z oznaczeniami pogody** (s. 290). Są podobne do tych, jakie stosuje się najczęściej w telewizyjnych prognozach pogody. Kartoniki symbolizują pogodę:
 - a) słoneczną, bezchmurną,
 - b) słoneczną z lekkim zachmurzeniem,
 - c) z opadami deszczu,
 - d) z opadami śniegu,
 - e) z silnym wiatrem,
 - f) burzową,
 - g) mglistą (mgła).
- **Kartoniki do tworzenia kompozycji** (s. 383-384). Są tak opracowane, że można je łączyć na wiele sposobów. Dlatego dzieci mogą nimi się posługiwać, układając szlaczki i rozety, a także projektując piękne tkaniny, ogrody, podłogi w pałacu itp. Jednocześnie tworzą intuicje geometryczne.

Pozostałe pomoce do zajęć ze starszymi przedszkolakami znajdują się zapewne w każdym przedszkolu i w domu. Sposoby ich stosowania są podane w opisach zajęć umieszczonych pod prezentacją treści kształcenia w każdym zakresie edukacji przedszkolnej.